Студентоцентрований підхід

ВИПУСК № 2 • ЛИСТОПАД 2020 Р.

Автори: Валентина Соснова
Алла Зюкіна
Олена Козлова

Принципи студентоцентрованого навчання

Методи які, переносять фокус освіти з викладача на студента.

1. Викладач - фасилітатор у навчальному процесі.
2. У лекціях – більше створених ситуацій, наближених, до практики, дискусій та проектних технологій робіт.

Які завдання поставлені перед викладачами?

- Впровадження практик студентоцентрованого навчання в освітній процес.
- Участь студентів у формуванні освітньої програм.
- Вибір студентами дисциплін.
- Впровадження сучасних педагогічних практик у діяльність коледжу.

Що передбачає студентоцентроване навчання і викладання?

1. Повагу й увагу до розмаїтості студентів та їхніх потреб, уможливлювання гнучких навчальних траєкторій.
2. Застосування різних способів подачі матеріалу, де це доречно.
3. Гнучке використання різноманітних педагогічних методів.
5. Регулярне оцінювання і коригування способів подачі матеріалу та педагогічних методів.
6.Заохочення в студента почуття незалежності водночас із забезпеченням належного.
7. Наставництва і підтримки з боку викладача; розвиток взаємоповаги у стосунках студента і викладача.

Об'єднуючі підходи до запровадження студентоцентрованого навчання як ключового тренду для входження до Європейського простору вищої освіти (ЄПВО)

ЄПВО бачить у студентоцентрованому підході один з ключових інструментів формування успішного суспільства через виховання майбутніх лідерів, активних і відповідальних громадян.

Студентоцентрований підхід включає необхідність:

- залучення студентів до прийняття рішень;
- створення надихаючого навчального середовища;
- збільшення можливостей формування індивідуальних освітніх траєкторій;
- забезпечення адекватних і легкодоступних навчальних ресурсів і підтримки студентів;
- забезпечення можливості набуття навичок та досвіду через діяльність, що базується на реальних проблемах, у тому числі через роботу за спеціальністю, волонтерську та громадську роботу;
- формування незалежно від спеціальності загальних навичок soft skills, hard skills і ключових компетентностей, які забезпечуватимуть майбутню успішність студентів.

Управлінські можливості студентів – це сприяння інтелектуальному, культурному, особистому та соціальному розвитку студентів, підвищуючи їх фізичне та психологічне здоров'я

Основні завдання: «Незалежність через належне»

- Реагування на різноманітні потреби студентів на різних етапах їх інтелектуального, соціального, особистісного та кар'єрного розвитку;
- відвідування студентів, які можуть мати особливі потреби, пов'язані, зокрема, з такими факторами, як статус меншини, інвалідність, здоров'я, фінансові ресурси або нетрадиційний стан;
- підготовка студентів до того, щоб вони стали поінформованими та активними громадянами суспільства;
- викладання, проведення досліджень, а також навчання та нагляд за студентами, які здійснюють діяльність у складі відділів.

Студентське самоврядування як сфера студентоцентрованого підходу

У сфері навчання: формування загальних і спеціальних компетентностей студентів [21]; формування та зміцнення необхідних показників психічного здоров'я у XXI ст за визначенням ВООЗ.

Результати навчання:

- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- навички міжособистісної взаємодії;
- здатність планувати та керувати часом;
- здатність продукувати нові ідеї, проявляти креативність та здатність до системного мислення;
- відповідальність за якість виконуваної роботи;
- здатність працювати в команді;
- здатність розробляти та управляти проектами;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність до пошуку, оброблення та узагальнення інформації з різних джерел;
- здатність бути критичним та самокритичним
- цінування та повага до різноманітності та мультикультурності;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Індивідуальна освітня траєкторія студента

Резюме:
І головний показник психічного здоров'я: соціальна активність, ступінь піднесення над обставинами життя

Індивідуальна освітня траєкторія студента

Індивідуальна освітня траєкторія – певна послідовність елементів навчальної діяльності здобувача вищої освіти з реалізації власних освітніх цілей; виявлення стилю навчальної діяльності здобувача освіти, відповідно до його мотивації і здійснюється в співпраці з викладачем.
Мета індивідуальної освітньої траєкторії полягає в реалізації особистісного потенціала здобувача освіти; визнання за студентом академічної свободи щодо вибору шляхів і способів реалізації власних освітніх цілей

Індивідуальна освітня траєкторія - персональний шлях реалізації особистісно-професійного потенціалу студента. Дана освітня траєкторія передбачає шляхи досягнення для студента освітніх цілей як у навчальній діяльності, так і в різних видах поза аудиторної та самоосвітньої діяльності. При вибудовуванні індивідуальної траєкторії навчання акцент робиться на вільному виборі студентом видів навчальної діяльності, а також дисциплін, які найбільше імпонують його побажанням і уявленням про професію медичної сестри. З погляду навчального процесу індивідуальна освітня траєкторія студента медичного коледжу визначає: тематику та наукового керівника науково-практичних і науково-дослідних робіт; можливі бази навчальних і виробничих практик; перелік дисциплін з блоку професійних, проходження сертифікаційних курсів (у рамках неформальної освіти) для формування додаткових професійних компетентностей.

Академічна мобільність

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок реалізації права на академічну мобільність

1. Це Положення встановлює порядок організації програм академічної мобільності для учасників освітнього процесу вітчизняних вищих навчальних закладів (наукових установ) (далі - вітчизняні учасники освітнього процесу) на території України чи поза її межами та учасників освітнього процесу іноземних вищих навчальних закладів (наукових установ) (далі - іноземні учасники освітнього процесу) на території України.

5. **За місцем реалізації права на академічну мобільність** вона поділяється на:

внутрішню академічну мобільність - академічна мобільність, право на яку реалізується вітчизняними учасниками освітнього процесу у вищих навчальних закладах (наукових установах) - партнерах в межах України;

міжнародну академічну мобільність - академічна мобільність, право на яку реалізується вітчизняними учасниками освітнього процесу у вищих навчальних закладах (наукових установах) - партнерах поза межами України, а також іноземними учасниками освітнього процесу у вітчизняних вищих навчальних закладах (наукових установах).

Форми та види академічної мобільності

для учасників освітнього процесу, що здобувають освітні ступені молодшого бакалавра, бакалавра у вітчизняних вищих навчальних закладах, є:

- навчання за програмами академічної мобільності;
- мовне стажування;
- наукове стажування.

Основними видами академічної мобільності є:

ступенева мобільність - навчання у вищому навчальному закладі, відмінному від постійного місця навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття ступеня вищої освіти, що підтверджується документом (документами) про вищу освіту або про здобуття ступеня вищої освіти від двох або більше вищих навчальних закладів;

кредитна мобільність - навчання у ЗВО, відмінному від постійного місця навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та/або відповідних компетентностей, результатів навчання (без здобуття кредитів ЄКТС), що будуть визнані у ЗВО постійного місця навчання вітчизняного чи іноземного учасника освітнього процесу. При цьому загальний період навчання для таких учасників за програмами кредитної мобільності залишається незмінним.

Інтернаціоналізація вищої освіти в Україні

Цілі та інструменти інтернаціоналізації

Мета інтернаціоналізації науково-освітньої діяльності закладу вищої освіти досягається за допомогою таких цілей-інструментів, як:
- інтернаціоналізація освітніх програм і курсів;
- стимулювання і організаційна підтримка закордонних стажувань викладачів, студентів, дослідників;
- організація і участь викладачів, студентів і дослідників у міжнародних наукових конференціях;
- стимулювання і організаційна підтримка наукових публікацій міжнародних журналах і їх представленість у міжнародних наукометричних базах даних;
- організаційна підтримка проведення спільних із іноземними науковцями наукових досліджень і освітніх і наукових проектів;
- розвиток міжнародного партнерства між ЗВО і між науковими спільнотами; створення міжнародних освітніх альянсів.

Розроблення комплексної стратегії інтернаціоналізації означає, насамперед, позиціонування на глобальній сцені ЗВО, їх студентів, дослідників та персоналу, і національних систем у всіх відповідних заходах, пов'язаних із дослідженнями, інноваціями та вищою освітою, відповідно з їх індивідуальними профілями і мінливими потребами ринку праці і економічної стратегії країни.

Всеосяжна стратегія інтернаціоналізації повинна охоплювати ключові галузі, згруповані у наступні три категорії:
1) міжнародна мобільність студентів і персоналу;
2) інтернаціоналізація та вдосконалення освітніх програм і цифрового навчання;
3) і стратегічного співробітництва, партнерства і нарощування потенціалу.

Основні інструменти для підтримки стратегій інтернаціоналізації, такі, як «ERASMUS», «TEMPUS», «ERASMUS MUNDUS», «MARI KURI», «HORIZONT 2020».
Визначення інтернаціоналізації вищої освіти за Дж. Найт 1. Інтернаціоналізація у її інституційному вимірі – «це процес інтеграції міжнародного/ міжкультурного аспекту у викладання, дослідження сервісні функції вищої освіти».
2. Інтернаціоналізація – це «процес інтеграції міжнародного, міжкультурного чи глобального компонента до мети, функцій чи процесу набуття вищої освіти».

Неформальна освіта

"**Неформальна освіта** – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій".

Законі України "Про освіту":

До сфери неформальної освіти належать індивідуальні заняття під керівництвом тренерів чи репетиторів, тренінги та короткотермінові курси, що переслідують практичні короткострокові цілі. Неформальна освіта не має вікових, професійних чи інтелектуальних обмежень щодо учасників, нерідко не обмежується часовими рамками. Заклади чи організації, що займаються неформальною освітою, зазвичай, не присуджують кваліфікацій і не провадять формального оцінювання навчальних досягнень учасників. У цьому секторі найчастіше застосовують інноваційні підходи, апробують новаторські методики та технології навчання.

Інформальна освіта – неорганізований, не завжди усвідомлений та цілеспрямований процес, що триває протягом усього життя людини. Фактично це здобуття необхідних знань, умінь, навичок у формі життєвого досвіду.

Джерела, що допомогли підготувати цей номер бюлетня

1. С.Шаров, Т.Шарова Формування індивідуальної освітньої траєкторії студента засобами інформаційної системи.Серія: Педагогіка №2 (19)'2017
2. https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2017/12/26/%20579_14.11.2017_final_Nov.doc
3. Інтернаціоналізація вищої освіти в Україні: методичні рекомендації / Л. Горбунова, М. Дебич, В. Зінченко, І. Сікорська, І. Степаненко, О. Шипко / За ред. І. Степаненко. – К.: ІВО НАПН України, 2016. –158 с.
4. Теорія і практика організації неформальної освіти молоді: (Навчальний посібник)/ Надія Павлик.-Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2017.- 162 с.

У Меморандумі неперервної освіти Європейського Союзу (2000 р.) зазначено: «Досі при формуванні політики в галузі освіти враховувалася лише формальна освіта, а іншим двом категоріям не надавалося практично жодної уваги. Континуум неперервної освіти робить неформальну та формальну освіту рівноправними учасниками процесу навчання».

Структуроване навчання поза освітніми закладами, що не передбачає присвоєння кваліфікації

До неформальної освіти належать практично усі види неформальної взаємодії педагогічних працівників, що сприяють вдосконаленню професійної майстерності педагогів у стінах закладів підвищення кваліфікації та поза ними, що не закінчуються одержанням офіційних посвідчень.

«Неформальна освіта - навчальний процес, який переважно вібувається поза навчальними закладами у межах робочого місця, у приміщеннях провайдерів такої освіти, яка не приводить до присвоєння певної кваліфікації, але має визначені часові обмеження та є структурованим щодо використання ресурсів».

О.Лазаренко